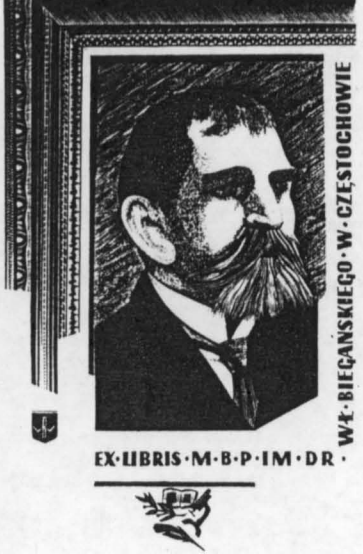

BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. W. Biegańskiego
w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

№ 222 Sobota dnia 11 Września 1915 roku. Cena 6 groszy. ROK X.

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

ABONNEMENTY i OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 28.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

PRENUMERATA WYNOSI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowemi, dopłata pół miesięczna kop. 50. Zmiana adresu kop. 25. Listów niefrankowanych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitowy jednoszpaltowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 60, za tekstem, 3 kol. i nekrologi po kop. 20, na 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 5 za wyraz. Najdłuższe ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50 proc. drożej. Za dołączenie prospektów lub reklam od 1000 egzemplarzy.

Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 5.

Komunikaty urzędowe.

Komunikat niemiecki.

(W. B. T.) Urzędowo donoszą dnia 9 września:

Wschodni plac boju.

Grupa armji feldmarszałka Hindenburga:

Od Bałtyku aż do okolicy na wschód od Olity nie zaszły żadne ważniejsze zmiany. Pomiędzy miejscowością Jeziory, a Niemnem nieprzyjaciel broni się zacięcie. Nasze wojska zbliżają się do Skidel. Na południu od Niemna uchylił się nieprzyjaciel od klęski przez cofnięcie się poza Zelwiankę. Na brzegu zachodnim trzymają się jeszcze tylko tylne oddziały. Ta grupa armji wzięła 3600 jeńców i zdobyła 10 karabinów maszynowych.

Grupa armji księcia Leopolda Bawarskiego.

Także tutaj osiągnięto Zelwiankę na wielu punktach wśród walk z nieprzyjacielskimi oddziałami tylnymi. Na południe od Rożan zostało sforsowane przejście przez Rożankę. Austrjacko-węgierskie wojska posuwają się dalej przez las na południowy wschód od Sielec.

Grupa armji feldmarszałka Mackensena.

Koło Chomska został wzięty północny brzeg Jasiołdy. Zmuszony naszym marszem na północ, przeciwnik opuścił swoje stanowiska koło Berezy—Kartuszki. Pomiędzy jeziorem Szczorowskiem, a Dnieprem i kanałem Bugu zyskaliśmy na terenie.

Południowo-wschodni plac boju.

Nieprzyjaciel, który na południowym wschodzie od Ostrowa posunął się przez Seret, został odrzucony na swoje północne skrzydło

Zachodni plac boju

W Argonach ruszyły wczoraj do ataku nasze wirtemberskie i lotaryngskie pułki na północnym wschodzie od Vienne—Chateau Świetnie wspierana artylerją szturmująca piechota wzięła wczoraj w posiadanie na froncie długości przeszło 2 km. i szerokości 300—500 m stanowiska nieprzyjacielskie i wiele punktów oparcia, wśród nich często wspominany przez Francuzów szaniec Marja Teresa. 30 oficerów, 1992 żołnierzy zostało wziętych do niewoli, 48 karabinów maszynowych, 54 aparatów minowych, jedna armata rewolwerowa zostało zdobytych.

W ciągu nocy z onegnaj na wczoraj obrzucone zostały w Londynie obficie bombami wybuchowemi i wzniecającemi pożar doki, jakoteż inne urządzenia portowe w okolicy. Skutek był bardzo zadawalający. Nasze statki powietrzne, pomimo gwałtownego ostrzeliwania powróciły bez żadnej szkody.

Niemiecka eskadra lotnicza zaatakowała wczoraj Nancy.

Naczelne dowództwo armji.

Komunikat austrjacki.

WIEDEŃ. (W. T. B) Urzędowo donoszą 8 września:

Rosyjski plac boju.

Na terenie fortecznym Wołynia sytuacja była wczoraj bez zmiany. Kilka rosyjskich kontrataków załamało się w naszym ogniu Dalej na południe zmusiło nasze zwycięstwo na linji Pod-Kamień—Radziwiłłów nieprzyjaciela na froncie długości 10 klm do odwrota za Ikwę Nasze wojska ścigają.

Nad Seretem doszło do zaciętych walk Nieprzyjaciel ruszył z przeważającemi siłami Z oszańcowań w rodzaju mostowych pod Tarnopolem i Struowem, koło Tarnopola, posunęli się Rosjanie naprzód, jednak zostali odrzuceni kontratakiem wojsk niemieckich.

W miejscowości na zachód i południowy zachód vel Trembowli walki trwają jeszcze. Koło ujścia Seretu wojska znajdujące się pod rozkazami generała Benigni i księcia Schonburg zdobyły nieprzyjacielskie stanowisko na północny-zachód od Szuparki, gdzie wzięły do niewoli 20 rosyjskich oficerów i 4400 żołnierzy i zdobyły 7 karabinów maszynowych.

Wśród austrjacko węgierskich sił wojskowych nad Jan Jasiołdą — nic nowego.

Włoski plac boju.

Na terenie Kreuzbergu po onegdaszej klęsce Włochów zapanował spokój. Ich straty były większe, niż początkowo przypuszczano, ponieważ przy uprzątaniu pola walki naliczyły nasze wojska przed samym tylko wierzchołkiem Pfann, Trma, Frufrony i na grzbiecie Biesenreich przeszło 400 nieprzyjacielskich trupów. Sytuacja na włoskim terenie walk jest wogóle nie zmieniona. W odcinku Doberdo odparły nasze wojska dzisiaj rano natarcie nieprzyjacielskie na wysuniętą część płaszczyzny Karst Piechota włoska, która na wschód od Vermigliano chciała się posunąć, została za pomocą granatów ręcznych wypartą.

Zastępca szefa sztabu generalnego
v. Hoefer.

— o —

Komunikat francuski.

Doniesienie urzędowe z dnia 7 września.

Przez część nocy trwała kanonada, oraz walki na bomby i petardy, około Souchez i Neuville

Na południe od Arras, w okręgach Agny, Vailly, Roye, oraz na płaskowzgórzu Quenne—Vieres i Neuvron silne ostrzeliwanie naszych pozycji, wywołało skuteczne odpowiadanie naszych baterji.

W Szampanii, pomiędzy Auberive i Loin, około Beau Sejour, oraz w Wogezach w okręgu Lusse, trwa również ożywiona działalność obustronna artylerji.

Na pozostałych frontach noc minęła bez szczególnych wydarzeń.

Latawce niemieckie przeleciały wczoraj i dziś rano nad Gerardmer i rzuciły bomby. Pierwszy atak nie odniósł żadnego skutku, a drugi pociągnął za sobą dwie ofiary.

Dzisiejsza sytuacja.

Jak w swoim czasie na czworobok fortec Warszawa—Modlin — Dęblin — Brześć Litewski, tak w ostatnich dniach na trójkąt fortec wołyńskich Łuck—Dubno — Równe zwrócona była powszechna uwaga. Trójkątowi temu, ufortyfikowanemu nader mocno przypisywano wielką wagę w znaczeniu obronnem. Stanowić on miał zaporę nie do przebycia dla wojsk starających się przeniknąć w głąb Rusi, jak Brześć miał niedopuścić do przejścia w tem miejscu Bugu. Obie te jednak figury geometryczne nie spełniły swego zadania, ani czworobok, ani trójkąt, z którego do dziś wzięto już dwie fortece, leżące w bliższych granicy kątach. Łuck zdobyty był przez Austrjaków kilka dni temu. Wczorajszy ostatni komunikat austro - węgierski donosi o zajęciu twierdzy Dubno, tak, że pozostaje jeszcze tylko Równe, ostatnia forteca na drodze w głąb Rosji.

Tak więc Dubno, mieścina od lat wielu, bo od chwili przeniesienia słynnych kontraktów Dubieńskich w roku 1794 do Kijowa, cicha, przypomniała sobie dawne dobre czasy, kiedy to gwar zbrojnego rycerstwa przepełniał pamiętny wielu wypadkami wojenemi zamek dubieński. Szła stąd nadto gloryja i na Europę, stąd to pochodził Salomon ben Joel, filozof i współpracownik Mendelsohna; w wydawnictwie „Pięciu ksiąg Mojżesza". Od tej pory o Dubnie na Zachodzie zapomniano. Nie szła jednak góra do Mahometa — przyszedł Mahomet do góry, a Europa do Dubna Przyszła z trzaskiem karabinów maszynowych i hukiem armat, by przejść stąd na starodawną siedzibę książąt Ostrogskich, Równe.

To miasto, stanowiące przyczółek mostowy na rzece Ujście jest podobno w ostatnich czasach nader silnie ufortyfikowane, wobec jednak upadku Łucka i Dubna, wątpliwem jest czy się utrzyma.

Z zdobycie tych trzech fortec wołyńskich wpłynąć ma, jak wróżą pisma angielskie, na konieczność wycofania się tej części armji rosyjskiej, która pozostała jeszcze na południu wschodniej Galicji. Fr. Gal.

Wzięcie Dubna.

Według ostatnio nadeszłych wiadomości, wojska austrjacko-węgierskie zajęły w dniu wczorajszym drugą z trzech fortec w gub. Wołyńskiej, Dubno.

Nowy front rosyjski.

Korespondent londyński „Berlingske Tidende" donosi z Piotrogradu, że zbliża się chwila, kiedy zatrzyma się odwrót Rosjan W kołach sztabu generalnego rosyjskiego upoważniono korespondentów do opublikowania, że według planów rosyjskich osiągnięty został obecnie ten front, który zatrzymany będzie przez Rosjan. Koła sztabowe komunikują, że ofenzywa niemiecka straciła w ostatnich dniach poważnie na sile rozmachu, a to z powodu niesprzyjających warunków terenowych.

Cesarz rosyjski wodzem naczelnym.

W niedzielę 5 września ogłoszony został następujący rozkaz do armji. z głównej kwatery, podpisany przez cesarza:

„Dzisiaj objąłem naczelne dowództwo nad wszystkiemi siłami zbrojnemi na lądzie i na morzu na terenach walk. Z silną wiarą w łaskę Boga i niewzruszoną pewnością ostatecznego zwycięstwa spełnimy nasz święty obowiązek obrony ojczyzny do ostatniego tchu i nie splamimy honoru Rosji".

W. Ks. Mikołaj namiestnikiem Kaukazu.

Jednocześnie z objęciem naczelnego dowództwa na europejskim froncie przez cesarza Mikołaja II, były generalissimus wielki książę Mikołaj Mikołajewicz mianowany został namiestnikiem Kaukazu.

Nowy podział frontu.

Londyńskie „Times" donoszą z Piotrogrodu, co następuje: Urzędowo donoszą, że generał Alexis Evert został mianowany najwyższym dowódcą frontu zachodniego po generale Aleksiejewie, który objął naczelne kierownictwo całej armji walczącej przeciw Austrji i Niemcom, stojącej pod osobistem naczelnem dowództwem cesarza Mikołaja Cały front rosyjski jest podzielony obecnie na trzy części, północną, zachodnią i południową, stojące pod dowództwem generałów: Ruzskiego, Everta i Iwanowa.

Ewakuacja Kijowa.

Wiedeński „Abend" donosi z Bukaresztu: Z Kijowa komunikują, że władze przystąpiły do ewakuowania miasta. Urzędy kijowskie przenoszone są do Ekaterynosławia i Połtawy. Skarby klasztorne wywożone są w głąb państwa Nędza wśród uchodźców jest straszna. W Bukareszcie sądzą, że wkrótce stoczona zostanie między armjami sprzymierzonemi a wojskiem rosyjskiem bitwa decydująca w dwuch miejscach.

Położenie w Rydze.

Do „Kurjera Górnośląskiego" donoszą z Rygi przez Rotterdam, że Rosjanie postanowili spalić ryskie składy drzewa, których wartość wynosi 35 miljonów, rubli; podpalenie nastąpi przed ostatecznem opuszczeniem Rygi.

Tymczasem jednak „Berl. Ztg. am Mittag" zamieścił depeszę, że korespondent specjalny „Birż. Wiedom." z Rygi nadesłał wiadomość, iż pozwolono mieszkańcom Rygi powrócić do tego miasta.

Zamordowanie prezydenta Petersburga.

„Frankfurter Ztg." donosi: Podług urzędowej wiadomości, otrzymanej drogą na Ateny, zamordowano w czwartek głowę miasta Petersburga

Uwolnienie Burcewa.

Skazany na zesłanie na Syberję znany działacz rewolucyjny Burcew, doniósł telegraficznie jednemu ze swych przyjaciół, że otrzymał zawiadomienie o swojem ułaskawieniu i że natychmiast wraca do Rosji.

Rodzianko.

Petersburski sprawozdawca „Politiken" donosi, że wpływy Rodzianki wciąż rosną i że obecnie uważać go należy, jako kandydata na prezesa ministrów, mającego najwięcej widoków.

Zniesienie świąt.

„R i e c z" donosi, że w niektórych głównych urzędach, jak w ministerstwie handlu, finansów i innych zniesiono odpoczynek świąteczny. Na dzień wniebowzięcia Najśw. Marji Panny rozkazano stawić się wszystkim urzędnikom do swych zwykłych zajęć.

Pogłoski.

Liberalne „Daily News" piszą w artykule wstępnym, że jeszcze jest za rychło wierzyć w bliskie zawarcie pokoju, lecz jest możliwem, że głośne pogłoski z Ameryki o pokoju tym razem mają pewną podstawę. Na razie trzeba przyznać, że niektóre z przeszkód podjęcia układów pokojowych usunięto,

Latawiec z pasażerami na wys. 3.280 metrów.

Latawiec systemu Condor wzniósł się wczoraj z 4 pasażerami na placu lotniczym Rotthausen w Essen, do wysokości 3.280 m. Dotychczas osiągnięto najwyższą wysokość 3 050 metr.

Pomoc Grecji.

Korespondencja z Aten donosi do „Corriere della Sera", że pomoc, którą Grecja, w razie czynnego udziału w wojnie, czwórporozumienia przynieśćby mogła, byłaby nadzwyczaj nikłą Również Venizelos wskazał na liczne trudności, z którymi Grecja musi walczyć, aby polepszyć wyczerpany skarb państwa.

Przygotowania Rumunji.

Komisja, ustalająca rodzaj towarów, których wywóz z Rumunji ma być w przyszłości zakazany, zawiadomiła odnośne sfery, że odtąd nie wolno wywozić zagranicę bydła i wina. Kwestja wywozu skór owczych jest obecnie jeszcze rozpatrywana.

Ministerjum handlu i przemysłu ustaliło ceny najwyższe na cukier, ryż, szmalec, oliwę i mydło.

Japoński minister u króla angielskiego.

„Journal" donosi, że były poseł japoński w Paryżu, baron Ischi, który został mianowany ministrem spraw zagranicznych, w drodze swej do Japonji zajechał do Londynu, gdzie został przyjęty na audjencji u króla Jerzego Miał on także długą rozmowę z Sir Edwardem Greyem,

Wojna Grecko-Bułgarska.

Gotowość Bułgarji.

„Kurjer Pietrogradzkij" donosi z Odesy, że konsul bułgarski zamieścił w pismach tamtejszych list zaprzeczający, jakoby Bułgarja sprzedawała Turcji amunicję. W liście owym między innemi powiada konsul co następuje: „Obecnie niema na Bałkanach takiego położenia, aby można było pozbywać się środków obronnych na korzyść kogokolwiekbądź. Z chwilą, kiedy naród bułgarski będzie zmuszony wystąpić do obrony swych interesów narodowych, okaże on wówczas, że działa jego i karabiny maszynowe są na swojem miejscu".

Wstrzymanie kolei w Bułgarji.

Sprawozdawca „Frankfurter Zeit." w Konstantynopolu oświadcza z pewnego źródła, że Bułgarja wstrzymała ruch kolejowy do stacji greckich dr. żel. Salonickiej.

Pierwsza bitwa.

Z Konstantynopola nadeszła depesza, że na granicy bułgarsko-greckiej doszło do poważnej potyczki między wojskiem bułgarskiem a greckiem, która trwała 9 godzin. W porcie stoją okręty pełne trupów.

Wzorowa jedność.

Jak donosi z Sofji sprawozdawca „Corriere della Serra" nastąpiło w Bułgarji pojednanie wszystkich parji. Nawet dziennik byłego ministra Gienadjewa pisze obecnie, iż nadszedł czas, kiedy musi ustać niejednolitość bułgarskiej polityki zagranicznej. Wobec polityki przewlekań Aten i Niszu i ze względu na wolne posuwanie się naprzód polityki czwórporozumienia, Bułgarja musi odpowiedzieć jasno i energicznie, że nauka z roku 1913 nie poszła w zapomnienie i Bułgarja będzie wiedziała, jak zabezpieczyć swe prawa narodowe.

Z Warszawy.

Obwieszczenie.

Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki i Król Pruski raczył mianować mnie Generał-Gubernatorem w Warszawie nad zajętymi przez wojska niemieckie obszarami polskimi.

Objąłem urząd najmiłościwiej mi powierzony. Zadaniem mojem będzie utrzymanie w kraju wojną dotkniętym porządku i spokoju oraz, o ile to da się połączyć z potrzebami naszej walczącej armji, wskrzeszenie zachwianego dobrobytu.

Wzywam mieszkańców, aby mi pomagali w tych zamiarach.

Warszawa, 4 września 1915.

Generał-Gubernator
podp. von Beseler.
Generał piechoty.

Z Zarządu Cywilnego.

„Nordd. Allg. Ztg." donosi, że szambelana hr. Franciszka Kwileckiego z Dobrojewa powołano do zarządu cywilnego przy gubernji Warszawskiej, gdzie przedtem już otrzymali stanowiska pp Dziembowski i hr. Hutten Czapski.

Poszukiwanie.

Po uzyskaniu pozwolenia władz, żydzi przystąpili w cytadeli do poszukiwania zwłok powieszonych razem z Miasojedowem, braci Zalcmanów, celem pochowania ich na cmentarzu żydowskim

Dotychczas jednak nie zdołali odszukać grobu.

W obronie.

Grono posłów wystąpiło w Dumie z protestem przeciw przymusowemu wysiedlaniu włościan polskich z ich siedzib przeciw okrutnemu obchodzeniu się z nimi. Z kilkunastu wsi w w pobliżu Płońska, z ogólnej liczby 25,000 mieszkańców, wygnano 22,000. Jeden z mówców zaznaczył, że cały

kraj zamieniony został w pustynię. Nietylko lud uchodził, ale i gubernatorowie, a za ich przykładem wszystkie władze miejscowe. Jako dowód obchodzenia się z uchodźcami mówca przytoczył fakt, że w pewnej miejscowości władze zakazały żydom, przymusowym uchodźcom, czerpać wodę że studni przydrożnych.

Z Krakowa.

Powrót profesorów.

W tych dniaah przybyli do Krakowa z Warszawy po całorocznej nieobecności: prof uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Ignacy Chrzanowski i prof. Akademji Sztuk pięknych Leon Wyczółkowski. Obu zaskoczył zeszłoroczny wybuch wojny za kordonem, prof. Chrzanowskiego w Warszawie, prof. Wyczółkowskiego na Litwie. Na stały pobyt do Krakowa powrócił znakomity artysta-malarz, prof. Teodor Axentowicz, który przez szereg miesięcy przebywał w Wiedniu i w Zakopanem.

KRONIKA

KALENDARZYK

Dziś 11 w sobotę Prota i Jacka M. m.
Jutro 12 w niedzielę Gwidona W. Heronida.
Wschód słońca o godz. 5 m. 27.
Zachód słońca o godz. 6 m. 25.

Wiadomości Historyczne:

1382 Umiera Ludwik węgierskii — Bezkrólewie.
1772 Austrja ogłasza manifest okupacji Polski.
1683 Król Jan III staje pod Wiedniem.

Rozporządzenia urzędowe.

Rozporządzenie

Naczelnego Wodza Feldmarszałka von Hindenburga o ruchu nocnym osób cywilnych.

W godzinach między 10 wieczorem a 4 rano komunikacja zewnątrz posesji i zabudowań gospodarczych jest zabroniona.

Kto będzie spotkany na zewnątrz posesji i zabudowań podlegnie karze.

Wyjątki (pozwolenia nocne) mogą być czynione przez Naczelnika Powiatu, Komendanta miejscowego i Komendanta stacji kolejowej.

Częstochowa, d. 10 września 1915

Naczelnik Powiatu
Bredt.

Loterja Komitetu Poznańskiego.

Ks. kan. M. Fulman, jako prezes Doraźnej Pomocy otrzymał od Poznańskiego Komitetu niesienia pomocy ludności Polski 2 000 losów loterji, urządzonej przez tenże Komitet, po cenie Mk. 1 za los, przyczem co 25-ty bilet wygrywa. Losowanie 23 i 24 września b. r. Bilety są do nabycia w kantorze „Gońca Częstochowsk", Biurze Doraźnej Pomocy przy ul. Staszyca, w księgarniach i innych sklepach

Nabożeństwo żałobne.

Obfita kośba śmierci tegorocznej nietylko na polu bitwy zbiera ofiary. Oto z odciętej przez rok cały stolicy naszej, Warszawy, dochodzą do niejednej rodziny wieści smutne o zgonie najbliższych przyjaciół, znajomych itd.

Wieść taka przed rokiem prędkoby dobiegła, dziś opóźniona o całe dni, tygodnie, miesiące, tem smutniejsza, że niespodziana. Oto dowiadujemy się o zgonie w marcu, w szpitalu św. Ducha w Warszawie, jednej z najpopularniejszej w Częstochowie postaci swego czasu ś. p. Piotra Rusieckiego, nauczyciela I gimnazium polskiego za dyr. W Kuropatwińskiego, a potem G. Kośmińskiego, ostatnio gimnazjów warszawskich. Umarł w sile wieku samotny, oddany do końca pracy nauczycielskiej.

S. p. Piotr Rusiecki pochodził z rodziny losem zagnanej aż do Astrachania. Po ukończeniu filologiczno-historycznego fakultetu w Moskwie, został profesorem gimnazjum w Kazaniu, skąd na wieść o narodzinach szkoły polskiej w pamiętnej, pełnej grozy i jednocześnie nadziei epoce 1905-6 r. przybył do kraju, rezygnując z przyszłej emerytury i tytułu radcy szkolnego, jaki już piastował itp., aby nacieszyć się mową ojczystą i mową ojczystą przemówić z katedry. Dla wielu, jemu podobnych wygnańców był to świt wyłaniający się z mroku, okupiony ciężko cichemi wielkiemi ofiarami. Czemuż nie sądzonem mu było doczekać wśród dymu pożarów dnia pełnego słońca i promieni, jakim jest język ojczysty z katedry uniwersytetu w umiłowanej przez niego Warszawie.

Za spokój duszy ś. p. prof Piotra Rusieckiego odbędzie się w kościele po Marjawickim Msza św. w niedzielę 12 września o godz 9 rano, na którą zaprasza się koleżanki i kolegów, uczenice i uczniów zmarłego, oraz znajomych i życzliwych jego pamięci.

Osobiste.

Onegdaj opuścił nasze miasto udając się do Kielc dla wstąpienia do tamtejszego seminarjum duchownego p. Stanisław Wojtasik, zasilający pisma tutejsze artykułami religijno moralnymi.

Otwarcie Kursów pedagogicznych.

Dziś w sobotę 11 wrzesnia o g 5 po południu w lokalu Towarz. Opieki Szkolnej w gmachu Tow. Dobroczynności dla Chrześcjan przy ulicy Staszyca nastąpi otwarcie Kursów pedagogicznych w skład Zarządu których wchodzą: ks W. Kneblewski i pp W. Płodowski, B. Kołakowski, Dutkiewicz, Prüffer, Sojecki i Janicki Od środy 8 września wywieszoną jest lista przyjętych na Kursa. Wykłady rozpoczną się w poniedziałek 13 b. m.

Wpisy przyjmowane są do soboty 11 go września włącznie od godz. 4-5 za dwa miesiące zgóry. W razie niemożności uiszczenia zapłaty, należy złożyć odpowiednie podanie

Uruchomienie kopalń w Kamienicy Polskiej.

Jak wiadomo kopalnie w Kamienicy Polskiej i w Konopiskach przestały być czynne z powodu braku lampek górniczych. Obecnie jednak, jak się dowiadujemy, po otrzymaniu zapasu tych lampek, kopalnie te wkrót ce zostaną już w ruch puszczone, dając zatrudnienie wielu bezrobotnym.

Ze związku przemysłu drzewnego.

Dowiadujemy się, iż pragnąc przyjść z pomocą robotnikom pracującym w przemyśle drzewnym, Zarząd Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Drzewnego sprawił, iż robotnicy tego fachu mogą korzystać z taniej pomocy felczerskiej, golenia, strzyżenia, kąpieli itp za uzyskaniem odpowiednich kartek, które mogą otrzymywać w lokalu Związku przy ulicy Spadek nr 8 (od g 7 do 10 wiecz) stolarze, modelarze, tokarze itp pracujący w przemyśle drzewnym

Z odczytów filozoficznych.

We wtorek 7 września w sali teatru „Odeon" odbył się drugi z nader interesujących odczytów p S. Bessera na temat „Filozofja i życie" Poświęcony on był „Filozofji życia, Bergsona".

Myśliciel francuski Bergson w swoim światopoglądzie kładzie główny nacisk na wyrozumienie i odczyfrowanie zapomocą umysłu ludzkiego przeróżnych stanów psychologicznych duszy, które są przeżywaniami żywego człowieka

Nauka zajmuje się pozytywną działalnością zbierania faktów i ustanawiania za ich pomocą praw fizycznych, naukowych itd. Ale prawa tę stwarzają ludzie, którym się poddawają, stają się one jakby symbolami uświęconymi, gdy właściwe przeżywanie duszy człowieka ma miejsce niezależnie od takich praw ustanowionych, są one zjawiskiem wtórnem, gdy właściwe życie i czyny człowieka, jego bóle i radości mają znaczenie pierwszorzędne. Stąd powstaje ważność zagadnienia czasu, który prelegent zanalizował według wskazówek Bergsona, w przebiegu którego odbywają się te stany i przeżycia duszy indywiduum. A stąd powstaje także przykazanie Nietzschego: „Nie jestże życie stokrotnie za krótkie, by w niem—się nudzić?"

Taka jest osnowa odczytu o filozofji życia znakomitego myśliciela Bergsona, którego filozofja, lubo jest trudną, przedstawioną została możliwie dostępnie interesującym się głębszymi zagadnieniami ducha słuchaczom.

Następny odczyt będzie traktował o filozofji płci, Weiningera i odbędzie się we wtorek, 14 września, o g 3 i pół w sali teatru „Odeon".

Teatr „PARYSKI" II Aleja 19.

Wskutek ogólnego zainteresowania się tem wielkiem arcydziełem, demonstracja obrazu „Potop" przedłuża się jeszcze 4 dni t. j. w sobotę 11, niedzielę 12, poniedziałek 13 i wtorek 14 Września 1915 r. (włącznie)

Wielkie arcydzieło **Henryka Sienkiewicza**

„POTOP"

Całkowita ilustracja powieści w 8-miu częściach Objaśnienia w języku polskim.

2 Serja razem

I-sza Serja **KMICIC** | II-ga Serja **Obrona Częstochowy i REHABILITACJA BABINICZA.**

Wspaniała wystawa! Znakomita gra artystów! Sceny batalistyczne!
Szczegóły w programach i afiszach.

Sprawozdanie kuchen Doraźnej pomocy.

Sprawozdanie tygodniowe kuchen Dor. pomocy za ubiegły tydzień opiewa jak następuje. Wydano obiadów:

Kuchnia nr.	1 —	14 034
„ „	2 —	7 432
„ „	3 —	4 743
„ „	4 —	—
„ „	5 —	863
„ „	6 —	297

Razem w pięciu kuchniach wydano 27,369 obiadów.

Z biura komisji pośrednictwa w pracy.

W czwartek 9 bm z biura Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd nr. 9 wyjechało za granicę 47 robotników, w tem do fabryk 7 i kopalń 40-tu.

Ofiara.

Właściciel zakładu ogrodniczego przy zbiegu ulic Ciemnej i Cerkiewnej p. Mieczysław Hoffman, złożył w administracji naszego pisma do uznania redakcji 60 kwitów, do rozdania ubogim. Za każdym z tych kwitów odebrać można na miejscu w ogrodnictwie p. Hoffmana 2 funty pomidorów, 2 główki kapusty i garniec marchwi.

Kto zgadnie?

Pan Mieczysław Bolesław Hoffman, zawsze chętny do niesienia ofiary na Doraźną Pomoc, zaproponował bardzo dowcipną i korzystną atrakcję pod nazwą **„słój z pieniędzmi".** W słoju znajduje się pewna kwota pieniędzy, dokładnie wiadoma tylko ofiarodawcy, która będzie przez ogół odgadywaną.

Kto zechce przyjąć udział w tym turnieju, opłacić musi 20 groszy i podać na kartce nazwisko swoje.

Odgadujący zawartość słoja otrzyma jako pierwszą nagrodę połowę sumy pieniędzy, znajdujących się w słoiku; kto poda zawartość najwięcej zbliżoną do istotnej, otrzyma jako drugą i trzecią nagrodę po jednej czwartej sumy. Przez dzień dzisiejszy słój z pieniędzmi wystawiony jest w oknie administracji naszego „Gońca częstochowskiego", w niedzielę zaś przeniesiony będzie na zabawę do parku.

A więc do dzieła dobroczynnego! Oczekujemy zgłoszeń, które—jak jesteśmy pewni — w znacznej mierze przyczynią się do zwiększenia dochodu zabawy.

Listy do odebrania.

W biurze Komisji pośrednictwa w pracy (Dojazd nr. 9) są do odebrania listy dla następujących osób:

1—Ałasik Leon, 2—Andrzejewski Marcin, 3—Andrzejak Marja, 4—Adamczyk Piotr, 5—Ewa Adamczak, 6—Adamus Jan.

1—Bartosik Marja, 2—Bogusławik Wojciech, 3—Banasik Józef, 5—Bąk, 6—Banasik Ludwik, 7—Byndur Karolina, 8—Brygier G., 9—Braja Piotr, 11—Brzosko Cecylja, 14—Baleteńska A., 15—Brongoszewska Marjanna, 18 Beneś Wiktorja, 19—Bogusz Marja, 20—Bosik Wincenty, 21—Bomzaga Andrzej.

1—Czerwińska Julj., 2—Celt Józefa, 3 Ciszewski Jakób, 6—Cymerman Antoni, 7—Chojnacka Józefa, 8—Cwilomig Wojciech, 9—Cioch Rozalja, 10—Czoch Józef, 11—Czyż Piotr, 12—Cibart Jan, 13—Cegielniak Józefa, 14 Cyprzyński Tomasz, 15 — Ciesielski Wojciech.

1—Dobrowolski Ludwik, 2—Dawid Marja, 3—Domagała Kazimierz, 4—Dyłowska M, 5—Druzd Jan, 6—Dewor Kacper, 7—Dawid Katarzyna, 8 Dziewulska Józ, 9—Dubielczyk Jul; 10—Drewniak Marja, 11—Drabik Jakób, 12—Drozd Jan, 13—Deja Teodozja, 14—Dziuk Helena, 15—Deszcz Franciszka.

2—Frukawka—Ost. Grosz, 4—Figzał Teofil, 5 Foltański Józ, 6—Fijałkowski T.

44—Grzyb Jan, 45—Gąsior Wawrzyniec.

1—Gaiński Ignacy, 2—Garncarek Zofja, 4—Gawa Piotr, 5—Grundis Lora, 6—Graminza Gustaw.

7—od Grabowskiego Józefa.

8—Gzik Łucja, 9—Gos Józef, 10—Gworit Józef, 11—Garalczak Ewa, 13 Gliński Jan, 14 — Grocholska Marja, 16—Gąsior Wawrzyniec, 19—Gajowczyk Jan, 20—Gmyrek Jakób, 21—Glonek Leon, 22—Gątarek Anna, 24—Gąsiorek Adam

Dzisiejsza „Małka Szwarcenkopf" na benefis.

Wypróbowane powodzenie u publiczności sztuk Gabrjeli Zapolskiej skłania tak dyrekcję teatralna, jak i artystów do wyboru ich na przedstawienia benefisowe. Zaufanie to nie zawodzi, tembardziej wierzyć trzeba, że publiczność wypełni salę „Apollo" po brzegi na sobotniej „Małce Szwarcenkopf", sztuce, która w swoim czasie nie schodziła przez całe lato z afisza najpierw w teatrze „Eldorado", a potem w teatrze „Nowy Swiat" za dyrekcji Dobrzańskiego Sympatyczny artysta naszej sceny p. Juljan Szelągowski w sztuce tej występował w Warszawie 99 razy z rzędu i teraz wybrał ją na swój benefis, by się ukazać w niej w sobotę po raz setny, a więc w podwójnym charakterze: benefisanta i jubilata.

Koncert dobroczynny.

W poniedziałek 13 września o g. 8 wiecz. w „Apollo" odbędzie się wielki koncert będący pod protektoratem komendanta miejscowego, majora Lischnewskiego i naczelnika powiatu częstochowskiego dr. Bredta. W koncercie rzeczonym przyrzekli współudział wybitni artyści, między innymi p. Marja Javor, śpiewaczka „Wielkiej Opery" w Budapeszcie, o której krytycy tak budapeszteńscy, jak berlińscy wyrażają się z wielkim uznaniem, wspaniały jej głos porównywując z Hempel i Patti. Prócz niej w koncercie weźmie udział wielu innych pierwszorzędnych artystów.

Szczegóły będą podane w ogłoszeniach.

Występy ich na wielko-miejskich scenach cieszyły się wielkim powodzeniem, sądzimy więc, że nasza publiczność również z zadowoleniem przyjmie zapowiedź rozkoszy muzyki dla melomanów.

Teatr „ODEON" II Aleja 43

Program od soboty 11 do wtorku 14 Września 1915 r. (włącznie)

Banda „Pająka"

Znakomity dramat kryminalny w 3-ch częściach, z przygód słynnego detektywa BRAUNA

Silniejszy od Szerloka Holmesa (kom.)
Trupa chińska „Li-Hong-Chan" (z nat.)
Kronika wszechświatowa (z natury)
Polidor i koty (Komiczny)

Zmiana programu w **środy i soboty.**
Początek przedstawień o godzinie 5-ej, w święta o godz 3 po południu

Ceny miejsc: Miejsce w Loży 50 pf. — 30 kop. — 70 Hal. II miejsce 40 pf. — 24 kop. 55 Hal. III miejsce 20 pf. — 12 kop. — 27 Hal. Wojskowi na 2 miejsca płacą 30 pf. — 18 kop. — 40 Hal. Dzieci na wszystkie miejsca płacą połowę.

Teatr „APOLLO"

I Aleja 12.

W sobotę 11 Września r. b.

Benefis

Juljana Szelągowskiego

Małka Szwarcenkopf

Sztuka w 5 akt. Gabryeli Zapolskiej.

Ceny miejsc:
Od 2 00 M. — do 30 pf.
Od 3 koron — do 45 hal.
Od 1-20 kop. — do 18 kop.

Początek o g. 7 m. 15 wiecz.

Uczeń ósmej klasy poszukuje korepetycji. Wiadomość Zielona 18. 0140—

Potrzebna zaraz maszyna używana do pisania Wiadomość w Biurze Komisji Pracy. 0138—

Potrzebne 2—3 pokoje z kuchnią i wygodami ewent. światłem. Zgłoszenia przyjmuje Biuro Komisji Pośrednictwa Pracy. 0139—

Nauczycielka z praktyką patent gimnazjalny poszukuje posady do objęcia szkoły lub w domu prywatnym Wiadomość w Gońcu. 653—

Biuro pośrednictwa pracy Centrali niemieckiej robotników ul. Teatralnej № 26.
poszukuje: 30 Robotników do robót ziemnych, zarobek 40-45 fenigow na godzinę. **Odjazd w sobotę, 1 Września.** 200 Robotników do kopalń, zarobek do 8 marek dziennie, Odjazd każdego dnia.

Kupię w najlepszym gatunku garnitur damski futrzany (skunksy lub inne z droższych futer) Oferty sub „Mops" w Gońcu. 651—

Sprzedam sklep spożywczy z powodu samotności który miałam lat 10 bardzo tanio Teatralna 20. 0137—

Gruszki słynne **Jaśniepańskie** Sława Halinowa, Duiszesa etc. **10 funtów 1 rubel. Jabłka** gruszki (mniejsze) **10 funtów 75 kop.** 5 funtów 40 kop. **Marmoladę:** Wiśniową, jabłkową, gruszkową, sprzedaje Ogród Halinów Władysława Zawady Szkolna 20 róg Ciemnej. 0134—

Ceny targowe.

Ceny w dniu wczorajszym 10 go września br. na produkta spożywcze miejskie i wiejskie na Nowym Rynku były następujące:

masło	1.80—2 00	kop.	kwarta
sery	30—45	„	sztuka
jaja	6	„	„
kartofle	100	„	ćwierć
buraki	4	„	pęczek
marchewka	5	„	„
groszek zielony	10	„	funt
ogórki	1—5	„	sztuka
ogórki	30	„	kopa
pietruszka	3	„	pęczek
włoszczyzna	2 grosze		„
rzodkiewka	5	„	„
jabłka	7	„	funt
gruszki	9	„	„
śliwki	6	„	„
gęsi	200—300	„	sztuka
kaczki	120—200	„	„
kury	180—220	„	„
kurczęta	80—100	„	„
gołębie	50—100	„	„
kapusta	4—20	„	główka
kalafiory	14	„	„
pomidory	8	„	funt
grzyby	7—30	„	miarecz
króliki	1 00—2 50	za	parę

Losy Loteryi Poznańskiej na głodnych w Częstochowie kto chce wygrać, niech nabywa w Kantorze Gońca Częst.

Redaktor i wydawca F. D. Wilkoszewski. Kierownik Literacki F. J. Galiński.

Dozwolone dla rozpowszechniania przez niemiecką władzę cenzuralną.